

# Skötselinstruktion

För att LEIAB-fönstret skall bibehålla sin goda funktion och finish under många år, rekommenderar vi följande skötselråd.

## 1

Rörliga delar på spanjolett och övriga beslag runt fönstret ska smörjas 1-2 gånger/år. Även smörjhålen kring låskistan. *Se figur 1 och 2.* För bästa resultat kan vi rekommendera siliconspray, remspray och vitoljespray. Man ska ej använda aggressiva oljor, typ motorolja.

## 2

Då ytterglaset levereras med en vaxhinna till fabrik för att minimera reprisken, bör man göra första fönsterputsen med t-spritblandning för att få bort den. Vi rekommenderar en blandning som består av 1 del t-sprit och 3 delar vatten. Därefter bör tvättning av fönstret göras på traditionellt vis med fönsterputsmedel, textilduk/gummiskrapa för att undvika repbildning i glasytan. Om det finns persienner på fönstret, undvik att få putsmedel på dem. Efter avslutat fönsterputs, fäll alltid ner persiennen och låt den vara nere tills ni är säkra på att ingen fukt finns kvar på persiennens lameller.

## 3

Fönstrets utsida, båge/karm av aluminium bör tvättas med fönsterputs, textilduk/sämskskin minst 1 gång/år. Använd aldrig lösnings- eller frätande medel på tätningslistor, invändigt eller på utvändigt målade ytor.

## 4

Fönstrets tätningslistor är av silicon och behöver ej underhållas. Dock är både den yttre och den inre listan applicerade, så att de underlättar vid framtida byten.

## 5

Vid delning av kopplade bågar till fönster och fönsterdörrar, använd en mindre skruvmejsel för att öppna/lyfta koppelhakens arm (2 alt. 3 st./båge) *se figur 3.* Smörjes 1 gång/år eller vid behov enligt punkt 1 ovan.

## 6

Vid rengöring av persienner, fäll ner och stäng persiennens lameller, damma försiktigt med en torr eller lätt fuktad trasa. Stryk över lamellerna försiktigt uppifrån och nedåt. Låt alltid persiennen vara nedfäld efter rengöring tills persiennens lameller är riktigt torra. Persiennen får **ALDRIG** dras ihop med fuktiga lameller.

Figur 1



Figur 2



Figur 3



**LEIAB**  
FÖNSTER  
RENSNING

WWW.LEIAB.SE

# Kondens

## Invändig kondens

Det finns flera orsaker till att kondens uppkommer på insidan av fönster. Det kan till exempel bero på dålig ventilation, hög luftfuktighet eller för dåligt putsade rutor som gör att kondensutfällningen fäster på de smutsiga partiklarna. Även övertrycksanläggningar för ventilation och uppvärmning ökar risken för kondens. Är dessutom inblåsningsslufden befuktad ökar risken ytterligare. I ett flervåningshus ökar också risken för kondens högre uppåt på grund av skorstensverkan. En stor bov kan vara saker som förhindrar cirkulationen intill fönstret, såsom djupa nischer, täta fönsterbrädor som förhindrar värmen

från radiatorn att passera glaset, för stora gardiner eller överdrivet med blommor och prydnadssaker.

### Åtgärder

Öka cirkulationsmöjligheterna intill fönstret, t ex byta ut fönsterbrädorna så att det blir tillräcklig genomströmning, öka temperaturen på radiatorn för varmluftsströmmen så den blir tillräcklig upp över glaset, ta bort vissa blommor och stora prydnadssaker, tvätta av fönstren ordentligt eller köpa en avfuktare.

## Kondens mellan innerbåge och ytterbåge

Om kondens uppkommer mellan kopplet innebär det att det på något sätt kommer in varm och fuktig luft emellan innerbågens varma dubbelruta och ytterbågens kalla enkelglas. Orsakerna här kan vara t ex ett övertryck i byggnaden, dåligt justerade fönster som gör att varm luft från rummet läcker ut, persiennsnörets hål kan också göra att en liten mängd varm luft kan smita igenom och orsaka kondens. Det problemet är för övrigt svårt att avhjälpa då persiennsnöret måste ha en viss frigång för att få full funktion. En tänkbar anledning till att kondensutfällning sker kan bero på att på ytterbågens ruta levereras glaset med en vaxhinna. Detta för att skydda glaset vid transport. Om denna hinna inte torkas bort ordentligt har kondensen lättare att fastna på glaset. En annan orsak vid nybyggnationer brukar vara byggfukt. Betongen kan avge fukt upp till 2 år och under den tiden avdunstar vatten som sedan letar sig emellan kopplet och således bildar kondens.

### Åtgärder

Se till att fönstret är rätt justerat. Ett mötande fönster får t ex ha max 3 mm springa mellan bågarna. Undersök om övertrycket i byggnaden kan minskas. Tvätta glaset (speciellt ytterbågens glas) noggrant. Ofta får man använda en t-spritleösning. Vi rekommenderar 1 del t-sprit och 3 delar vatten. Ibland kan man försöka göra egna åtgärder på fönstret för att försöka bli av med kondensen. Ett trick är att öka stängningstrycket på fönstret. Det gör man genom att man vrider kolvarna (som är excentriska) med hjälp av insexnyckel 4 mm. På varje kolva sitter en punkt. Kolven ska vridas så att punkten är riktad mot rummet. Nu stängs fönstret hårdare. Ett annat trick är att avlägsna dammlisterna på över och bottenstycket som sitter på aluminiumytterbågen. Detta gör att det blir en större cirkulation mellan kopplet.

## Utvändig kondens

Våra fönster är energieffektiva. Det innebär att rumsvärmen hindras från att stråla ut vilket gör att ytterbågsglaset blir mycket kallare än ett fönster med sämre isoleringsförmåga. När det är kallt och stjärklart, förlorar det yttre glaset värme genom utstrålning mot natthimlen. Temperaturen på det yttre glasets yta sjunker under lufttemperatur och under luftens daggpunkt. Om luftfuktigheten samtidigt är hög, sker kondensutfällning mot den kalla rutan. Detta är ett välkänt fenomen och uppkommer oftast under höstmånaderna augusti, september och oktober men också under enstaka fall under våren. Kondensen uppstår främst under dygnets första timmar och minskar snabbt efter solens uppgång.

Man kan minska nattstrålningen från ytterglaset genom olika former av avskärmning.

Till exempel takutsprång, markiser, träd eller närliggande byggnader.

Utvändig kondens är inget skadligt utan endast ett bevis på fönstrets goda isoleringsförmåga.

Ibland kan valet stå mellan lite kondens då och då eller högre värmekostnader, ökad miljöbelastning och sämre inomhuskomfort.

Källa: Energimyndigheten och Pilkington

*Kondens på fönster kan uppkomma invändigt, mellan glaset och utvändigt. Det finns flera orsaker till kondens men grundorsaken är hög luftfuktighet som fjälls ut på en kall yta.*

**LEIAB**  
FÖNSTER

WWW.LEIAB.SE